

iaeden

SALVEM L'EMPORDÀ

**institució altempordanesa
per a la defensa i estudi de
la natura.**

Butlletí núm. 175

hivern de 2021-2022

Butlletí núm. 175
Hivern 2021-2022

**Editat per la Institució
Altempordanesa per a la
Defensa i Estudi de la Natura
(IAEDEN), entitat independent
sense afany de lucre i membre
de la Federació Ecologistes de
Catalunya.**

Apartat correus 245 Figueres
Tel.: 972 67 05 31
e-mail: iaeden@iaeden.cat
web: www.iaeden.cat

Junta directiva de la IAEDEN 2021

President: *Llorenç Pascua*
Vicepresidenta: *Bàrbara Schmitt*
Secretari general: *Lluís Serrano*
Tresorera: *Consol Rovira*
Vocals: *Anna Albó, Lurdes Aparicio,
Marta Ball-Ilosera, Ignasi Batet,
Lluís Benejam, Carme Bosch,
Frederic Fortunet, Marcel Gutinell,
David Ibáñez, Leonel Manso,
Marta Ortega, Damià Pastor,
Ernest Pous, Anna Maria Pujol,
Esteve Robleda, Miquel Sanchez,
Ariana Seglar, Vicenç Serradell,
Xavier Vizcaíno, Mikel Zabala.*

Han col·laborat en aquest número:
*Ignasi Batet, Lluís Benejam,
Ramon Caralt, Raül Domínguez,
Pau Federico, Sílvia Guitard,
Mireia Mena, Berto Minobis,
Mireia Monegal, Llorenç Pascua,
Mònica Pepa, Joan Ventura,
Xavier Vizcaíno, Miquel Sánchez.*

Composició de textos:
Roger Digital Press & Print, Figueres

Impress a:
Gràfiques Canigó

Impress en paper ecològic

IAEDEN no comparteix
necessàriament les opinions
expressades en les col·laboracions
signades pels seus autors.

© 2021, IAEDEN

S U M A R I

Portada	
Guernica, fragment. Pablo Picasso, 1937	
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	6
Noticiari	10
Custòdia Agrària	18
Pilotes fora	20
Reflexions d'en Ramon: Per a què ha servit la COP26?	21
Butlleta d'inscripció	23

Les aportacions econòmiques a favor de la
IAEDEN-Salvem l'Empordà es poden fer a
TRIODOS, compte núm.

ES12 1491 0001 2130 0007 9133.

Els donatius i la quota de soci/sòcia es poden
desgravar de l'IRPF. Només ens heu de fer saber
el vostre DNI, i us enviem un certificat.

amb el suport de:

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

foto: L. P.

Pim..., pam..., POUM...

Arribant-hi des de qualsevol direcció, per les carreteres principals, s'hi troba un rètol que diu: "Figueres, la ciutat de l'Empordà". I és cert, la seva situació, dimensions, serveis i la capitalitat que ostenta, fan de Figueres la referència indiscutible de la comarca de l'Alt Empordà.

Actualment, l'Ajuntament de Figueres està treballant en una nova redacció del POUM (Pla d'Ordenació Urbanística Municipal) que substituirà, un cop aprovat, l'anterior que data del 1983.

Aquesta eina que, des de l'urbanisme i altres disciplines relacionades, pretén ordenar la ciutat (tal volta perquè la seva gent pugui arribar a ser –algun dia– *més neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç*), té també una gran influència comarcal. Això més o menys ho veu tothom, però és bo no oblidar-ho.

El POUM està ara en període d'exposició pública, presentació d'al·legacions i resolució d'aquestes. Des de la IAEDEN-Salvem l'Empordà n'hi hem presentat, amb la pretensió que els nostres criteris puguin ser útils per millorar o encarrilar alguns temes que ens semblen que no van per bon camí.

Les al·legacions que presentem, treballades amb rigor pel nostre grup tècnic, ocupen 54 pàgines (annexos a banda). Pretenen incidir en diferents àmbits, tots ells prou importants, però n'hi ha un que destaca per la seva rellevància, tant local com comarcal: l'estació del tren convencional.

L'any 2007, des de la nostra entitat, vam impulsar la plataforma cívica “Defensem el tren de l'Empordà”. Després de diverses accions, que van culminar amb una consulta popular, va quedar clar que la majoria volia el manteniment de l'estació convencional al seu lloc actual, i que la supressió dels passos a nivell es fes soterrant les vies en trinxera, prenent com a model l'estació de Vic. Aquesta era (i és encara) l'opció més econòmica i, alhora, ambientalment i socialment la més sostenible.

Després de 14 anys es torna a anar a la deriva en aquest tema.

Si bé el nou POUM recull dues opcions al respecte –una que deixa l'estació al seu lloc i una altra que la porta a unificar-se amb la de l'AVE a Vilafant– tot s'encamina a afavorir clarament aquesta última.

L'Estudi Ambiental Estratègic, que és un document previ sobre el qual s'han de basar els redactors del POUM, ja remarca que, per qüestions ambientals i socials, l'estació convencional s'ha de deixar al seu lloc. Però, possiblement per pressions polítiques, no se li fa cas.

Argumenten, des de l'Ajuntament, que el Ministeri de Foment vol les dues estacions a Vilafant, eliminant l'estació vella per així poder suprimir els passos a nivell del centre de la ciutat.

Resumint, això implicaria:

Construir una variant del tren que passi per l'est de la ciutat, fins a connectar les vies que venen de Barcelona amb les vies que van a Portbou. Aquesta seria únicament pel pas de trens de mercaderies. És possible que es faci, entre altres raons, perquè a Amazon (recordem que s'està instal·lant al Far d'Empordà) li faria falta.

Un cop ampliat el ramal ara existent (però que actualment no s'usa) que sortint del Pont del Príncep uneix la via convencional amb l'estació de l'AVE, construir una variant del tren que passi pel nord de la ciutat fins a connectar l'estació de l'AVE amb les vies que van a Portbou. Aquesta seria per al pas de trens de viatgers. A causa del gran desnivell que hi ha entre les dues zones a unir, s'hauria de fer un viaducte d'una bona colla de quilòmetres.

Això tindria un impacte ambiental molt greu sobre la zona nord del terme municipal, que el mateix POUM remarca que s'ha de preservar.

És possible que no es faci mai pel seu elevat cost econòmic i perquè per al Ministeri de Foment, eliminar aquest tram i que Vilajuïga, Llançà, Colera i Portbou es quedin sense servei de passatgers, no li suposa cap trauma. No seria pas el primer cop que se suprimeixen trams amb el criteri (o l'excusa) que són poc rendibles.

El trasllat de l'estació a Vilafant suposa allunyar-la de la majoria dels habitants de Figueres i, a la vegada, de la part més poblada de la comarca. Aquest fet complica l'accés de vehicles a la nova estació i, de retruc, agreuja la circulació ja prou caòtica de la ciutat.

Per evitar això s'ha de construir la ronda Nord que, per apropar-se a l'estació de l'AVE, ha de comptar amb un túnel sota el castell de St. Ferran o, si es vol evitar aquest fet, cal anar més al nord per acabar passant per la zona dels Arcs del Castell, paratge que el mateix POUM adverteix que s'ha de protegir.

Podríem seguir desgranant altres arguments que mostren la magnitud del nyap però, com que tot plegat va per llarg, ja hi haurà ocasions d'anar-los explicant.

Sap greu, però, que en plena emergència climàtica i amb una crisi energètica remarcable al damunt, que ens haurien de portar a la urgència esperançada d'un canvi de paradigma, els polítics (tant d'aquí com de més enllà) no en semblen conscients i segueixen refiant-se d'uniques inèrcies que ens porten, irreversiblement, al desastre. Una galdosa manera de treballar pel bé comú.

Alegrement, com en una atracció de fira, estan disparant contra el futur de Figueres i de la comarca. Esperem que els falli la punteria

Llorenç Pascua

foto: Ll. P.

CALENDARI D'ACTIVITATS

Divendres 14 de gener. Cens d'ajocadors d'ocells aquàtics de la comarca

Durant el mes de gener, a tot Catalunya es realitza el cens d'ocells aquàtics hivernants. Algunes de les espècies d'ocells que s'han de censar, s'ajunten al vespre per crear ajocadors i passar la nit agrupats. L'objectiu d'aquest cens és fer el recompte d'aquests ajocadors de corbs marins, esplugabous, arpelles... que hi ha a la comarca. Cal tenir un mínim de coneixement en identificació d'ocells per participar.

Hora i lloc de trobada: 3/4 de 4 de la tarda al Cortalet del PNAE.

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a apnae@apnae.org o al telèfon 972 454 672 abans del dia 13 de gener per tal de planificar el cens.

Organitza: APNAE, Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, ICO

Dissabte 15 de gener. Anellament d'ocells als estanyols del Mas Margall

Continuem amb les sessions d'anellament científic d'ocells als estanyols del Mas Margall fruit de la col·laboració amb l'Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós. La idea és realitzar de forma periòdica, al llarg de l'any, aquestes sessions d'anellament als estanyols amb l'objectiu d'obtenir dades dels ocells de la zona i, a la vegada, divulgar a la població la riquesa faunística. Les sessions aniran a càrrec de l'ornitòleg Guillem Arrufat.

Hora i lloc de trobada: A partir de les 8 del matí als Estanyols del Mas Margall (Avinyonet de Puigventós).

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Col·labora: L'Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós.

Dissabte 15 de gener. XII cens de duc al Parc Natural de Cap de Creus

El Parc Natural de Cap de Creus amb la col·laboració del grup natura de la IAEDEN i APNAE organitza aquest cens per tal de detectar les diferents parelles de duc que crien a la zona del parc.

Hora i lloc de trobada: 2/4 de 4 de la tarda a l'aparcament del CAT de Vilajuïga. Es preveu finalitzar cap a les 7 de la tarda aproximadament.

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a pncapcreus@gencat.cat o 972 193 191.

Organitza: Parc Natural de Cap de Creus.

Col·labora: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, APNAE.

Diumenge 30 de gener. Sortida ornitològica a Olot

El proper 31 de gener farem la ja tradicional sortida hivernal a la Garrotxa per identificar i conèixer ocells de bosc amb l'ornitòleg Joan Ventura.

Hora i lloc de trobada: A les 8 del matí a Figueres a l'aparcament del supermercat Esclat de la carretera de Vilafant. Cal portar: calçat còmode, esmorzar i binocles.

Aportació i inscripcions: Gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà

Divendres 11 de febrer. Conferència: Les abelles silvestres del nostre entorn

El biòleg i expert en abelles Narcís Vicens realitzarà una conferència per explicar la diversitat d'aquest grup faunístic, les seves característiques i les espècies que podem trobar de forma més habitual a les nostres comarques.

Hora i lloc: A les 7 de la tarda a La Cate.

Aportació i inscripcions: Activitat gratuïta sense necessitat d'inscripció prèvia.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Dissabte 19 de febrer. El Fluvià pas a pas, sisena etapa

Sortida per descobrir els valors naturals i culturals que amaga el riu Fluvià, des del seu naixement fins que arriba al mar. En aquesta sisena etapa, recorrerem la zona entre Orfes i Sant Miquel de Fluvià, acompanyats de l'Ignasi Batet. Cal venir preparats per caminar i ser previsors amb el temps que pugui fer.

Cal dur: esmorzar, dinar i prismàtics (opcional).

Hora, lloc de trobada i durada: A 2/4 de 9 del matí, a l'aparcament davant del Monestir de Sant Miquel de Fluvià. Deixarem alguns cotxes aquí i amb els altres ens arribarem fins al punt d'inici a Orfes. Al final de l'excursió anirem a buscar els cotxes que haurem deixat al matí. La durada és de tot el dia.

Aportació i inscripcions: Gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Divendres 25 de febrer. Assemblea anual de l'entitat

Els últims anys hem realitzat l'assemblea anual de l'entitat amb un format obert i informal que ha permès augmentar molt la participació i ens ajudava a fer una parada anual per reflexionar del que havíem fet aquell any i les prioritats per al proper. El format de vermut i música dels últims anys no el podem fer enguany per la pandèmia. Tot i això, desitgem una elevada assistència per poder fer aquesta reflexió i planificació necessària de cada any.

Hora i lloc de trobada: A les 8 del vespre i es realitzarà per videoconferència.

Inscripcions: És necessari que us inscriviu (iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531) per tal que us proporcionem els codis per a la videoconferència.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà en el marc de la seva assemblea anual de socis.

Dissabte 10 de març. Jornada de voluntariat per fer mantinent i gestió dels estanyols del Mas Margall

Es realitzarà una nova matinal de manteniment als estanyols del Mas Margall (Avinyonet de Puigventós). Les feines a realitzar seran neteja i desbrossament d'aguaitis i itineraris. Tothom hi serà molt benvingut per ajudar!

Hora i lloc: A les 9 del matí als estanyols.

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup de Natura IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Dissabte 19 de març. Muntatge de caixes-niu per liró gris

Encetem un projecte de seguiment de liró gris (*Glis glis*) a les Salines. Aquest dia farem el muntatge de caixes-niu que instal·larem a la primavera en boscos de caducifolis del massís, per anar fent el seguiment en els mesos posteriors.

Hora i lloc: A les 10 del matí (el muntatge durarà un màxim de 3 hores), lloc a concretar.

Aportació i inscripcions: Gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Dissabte 26 de març. Bioblitz a les basses de la Gutina

Un Bioblitz consisteix a quedar moltes persones un dia concret en un lloc tots junts amb l'objectiu d'inventariar el màxim d'espècies possibles de la zona.

Hora i lloc de trobada: Això és el que farem durant l'últim dissabte de març a la zona de les basses de la Gutina. El punt base de trobada serà el Mas de Can Torres a Vilartolí, al Cellar de la Gutina. Allà hi haurà un punt d'informació i serà el lloc des d'on sortiran les persones interessades per anar a identificar diferents grups de flora i fauna.

Inscripcions: L'activitat és oberta a tothom, tant a experts en algun grup taxonòmic com les persones que simplement en tenen curiositat. L'activitat està impulsada per la iniciativa Emporda.iNat que es desenvolupa en el context de l'aplicació d'iNaturalist (més informació a la pàgina següent del butlletí). Durant els pròxims mesos, a la web de la IAEDEN podreu trobar més informació detallada dels horaris i planificació de la jornada.

Organitza: Emporda.iNat, amb el suport de: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà i Cellar la Gutina.

Neix el projecte Emporda.iNat per catalogar la biodiversitat de l'Empordà

Diferents naturalistes de la comarca han iniciat aquest projecte en el marc d'iNaturalist (una aplicació gratuïta per a telèfons mòbils) que promou la ciència ciutadana com una valuosa eina per preservar i estimar el medi natural. Actualment, iNaturalist és una de les plataformes més importants de ciència ciutadana, oberta a tothom de forma gratuïta, per catalogar la biodiversitat del planeta. El 2014 celebraren la milionèsima observació i actualment, amb el suport de l'Acadèmia de Ciències de Califòrnia i la National Geographic Society, ja en porten 85 milions i són 4,7 milions d'usuaris. Des de fa unes setmanes, dins iNaturalist, s'ha iniciat el projecte Emporda.iNat centrat en l'Alt i el Baix Empordà i dins d'aquests dos subprojectes, a Pontós i Fortià. Quan un usuari fa una observació i l'entra a la comunitat, una xarxa neuronal artificial ja detecta les imatges per fer una recomanació automàticament de l'espècie. Allò interessant és que els especialistes validen les observacions fetes pels usuaris. També el servei de fauna i flora de la Generalitat les té en compte en els seus estudis d'espècies exòtiques.

Participar en Emporda.iNat és molt fàcil. Només cal descarregar-se l'app iNaturalist al mòbil (o via la web amb l'ordinador), fer-se un compte i penjar les imatges captades amb la càmera del dispositiu ubicant les coordenades i la data. També es poden compartir àudios de sons d'animals. Actualment, dins el projecte ja consten 1.045 observadors, una bona part, possiblement, estrangers que han visitat el territori, i 2.400 identificadors d'espècies, molts d'ells experts d'altres països. Per ara ja s'han fet 33.700 observacions i catalogat 4.219 espècies: 1.800 insectes, 1.012 plantes, 185 aràcnids, 211 ocells, 143 peixos, etc. Algunes d'aquestes espècies mai han estat observades a Catalunya, Espanya ni Europa. És el cas d'una vespa que estava parasitant el sac dels ous d'una aranya sense verí (*Uloborus plumipes*) i que va fotografiar Jofre Espigulé Pons a Vila-sacra. Es tracta, de l'espècie de vespa paràsita *Arachnopteromalus dasys* la qual es va descriure als Estats Units el 1976 parasitant una aranya del mateix gènere que la trobada a l'Empordà (*Uloborus octonarius*).

Us convidem a participar en el projecte i a seguir-lo a les xarxes socials:

Pàgina d'iNaturalist: <https://www.inaturalist.org>

Pàgina del projecte Emporda.iNat: <https://www.inaturalist.org/projects/emporda-inat>

Twitter: https://twitter.com/emporda_inat

Instagram: <https://www.instagram.com/emporda.inat/>

NOTICIARI

No suprimeixen els passos a nivell, ens deixen sense estació

Des de fa més de 15 anys, la IAEDEN-Salvem l'Empordà, amb al·legacions i mobilitzacions, ha defensat l'alternativa del soterrament i la necessitat de preservar i potenciar la línia de Portbou. Una vegada més, des de l'Ajuntament de Figueres i des del Ministeri de Foment, ens volen deixar sense estació.

A l'Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) en tramitació, s'establia que el soterrament en trinxera de la línia i el manteniment de l'estació al centre de la ciutat eren la millor opció des de tots els punts de vista. En canvi, al POUM, que va sortir a informació pública, ja es preveia també l'opció del trasllat a Vilafant; tot i que, una lectura acurada del text, deixava clar que no hi havia arguments de pes que justificuessin aquesta segona opció. Quan estem patint una emergència climàtica i quan estem a les portes d'una crisi energètica, l'opció de traslladar l'estació a Vilafant, allunyant-la de la major part de la població de Figueres i de la comarca, fomenta la mobilitat motoritzada amb les seves emissions i posa en perill la continuïtat de la línia entre Figueres i Portbou. Aquesta línia és vital per a una mobilitat més sostenible i neta entre l'Empordà i les comarques veïnes i per al futur del comerç local i del turisme.

A la nostra pàgina web, trobareu un comunicat de premsa que explica en detall la situació i la nostra reivindicació. Us animem a fer-lo arribar a parents, amics i coneguts. Us necessitem!

Gaudeix de l'aigua amb nosaltres TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ☛ Us descobrim els millors indrets en caiac
- ☛ A partir de 40€ al mes

LLANÇÀ - SANT PERE PESCADOR

- ☛ Sortides als Parcs Naturals del Cap de Creus i als Aiguamolls de l'Empordà
- ☛ Botiga de Llançà OBERTA sempre!

www.kayakcostabrava.com

reserves@skkayak.com

☎ 972 12 11 12 - 627 43 33 32

Presentem al·legacions al nou POUM de Figueres

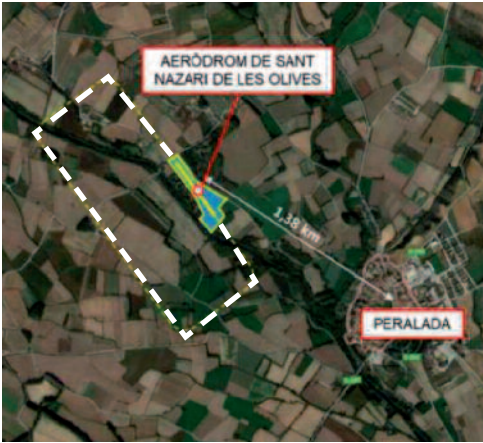
Celebrem que finalment el nou POUM de Figueres s'hagi aprovat inicialment després que la primera fase de participació ciutadana tingués lloc la tardor de 2013 i l'Avanç de POUM s'aprovés l'any 2018. Esperem que l'aprovació inicial sigui la recta final que porti a la superació del PGOU de 1983, un document completament desfasat. Durant aquest temps, ha canviat substancialment la legislació en matèria d'urbanisme, el nombre d'habitants de Figueres i l'estructura socioeconòmica de la ciutat. A qüestions generals com el canvi climàtic i el problema de l'energia, els residus i l'aigua s'hi afegeixen reptes propis de la ciutat com la problemàtica dels barris de l'oest, la barrera que suposa el ferrocarril, la degradació del teixit residencial del centre, la gran arribada de nous figuerencs dels darrers anys juntament amb la marxa d'un cert contingent de població nascuda a Figueres que s'ha establert en poblacions veïnes. Totes aquestes qüestions, i d'altres, d'alguna manera depenen o tenen relació amb el planejament urbanístic, que és un instrument potent per a posar les bases del model de ciutat que volem per als pròxims quinze o vint anys. Per tant, Figueres necessita amb urgència un nou planejament urbanístic que permeti abordar totes aquestes qüestions.

De la documentació posada a exposició pública, ens preocupen especialment els següents temes i són els que hem al·legat en el nostre document que podeu consultar íntegrament al nostre portal web:

- L'estació del centre de Figueres: el POUM ha d'assegurar el manteniment d'aquesta estació. Tal com hem exposat en la notícia anterior, pensem que el govern municipal, una vegada més, volen deixar-nos sense estació.
- El model viari i la mobilitat: ha de millorar però ha de ser sostenible. No cal tot el que s'ha previst i sí que cal preveure aparcament per treure cotxes dels carrers i tenir més espai per a vianants i bicicletes.
- La ciutat construïda i el patrimoni a protegir: a la ciutat històrica, cal mantenir tipologies unifamiliars o bifamiliars i patis, tant per garantir la conservació del patrimoni i la imatge de la ciutat com per la qualitat de vida que ofereixen aquestes tipologies, que ja existeixen i s'estan deixant perdre, i que es troben en uns carrers que no suporten més densitat.
- La Sala Edison: un edifici emblemàtic de la ciutat que a l'Avanç de POUM es classificava com equipament públic i que al document final se'l destina a usos comercials, terciaris i dotacions, amb ús compatible hotel·ler. Reclamem que es torni a classificar com a equipament públic i es dugui a terme la seva recuperació.

Aturat el projecte d'un aeròdrom a Peralada

El 4 de desembre passat, els promotors van fer públic que desistien del projecte d'aeròdrom per la forta oposició que s'havien trobat. El projecte pretenia instal·lar un aeròdrom per 100 operacions l'any amb una pista de 231 metres de llarg i un hangar en ple connector entre el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i el massís de l'Albera i a escassos metres de l'espai protegit del riu Llobregat d'Empordà.

El mes de setembre passat, la IAE-DEN-Salvem l'Empordà i els veïns del nucli de Sant Nazari de les Olives vam presentar, davant l'Ajuntament de Peralada, dos escrits d'al·legacions en rebuig del projecte d'un nou aeròdrom a un quilòmetre escàs del poble de Peralada. Aquestes al·legacions es van presentar amb diversos informes d'experts en agronomia, impacte acústic, biodiversitat, etologia, salut humana i benestar animal i amb dos fulls de signatures recollides presencialment (728) i a la plataforma change.org (1014).

La principal oposició a aquest projecte era per l'impacte acústic que hauria suposat a un espai eminentment rural i l'impacte que tindria per a la fauna de la zona, on trobem diverses espècies protegides com la llúdriga o la cigonya, ambdós amb poblacions establertes prop de la parcel·la on es volien ubicar les instal·lacions. En el primer cas, el soroll hagués tingut afectacions en la salut dels habitants de la zona i també suposaria la pèrdua d'ingressos als seus negocis, atès que la majoria treballen amb animals (els quals són molt sensibles) i aquests poden deixar de produir ous i llet i fer l'exploració menys rendible. En el cas de la fauna, ens trobem que les espècies silvestres fugirien de la zona buscant espais més tranquils on viure i reproduir-se. Un risc inherent al vol d'avions és el risc de col·lisió i, en aquest cas concret, ens trobem en plena zona de migració i campeig d'aus, a més de ser una àrea de cria d'espècies protegides com les cigonyes.

A aquests fets, s'hi ha de sumar que el projecte no avaluava correctament altres ubicacions amb menor grau de protecció, ni tampoc, atès el baix volum d'operacions estimades, l'ús d'altres aeròdroms com el d'Empuriabrava, Ordis o Viladamat, a 10, 13 i 20 km respectivament. En paral·lel, també cal denunciar la manca de transparència per part del consistori peraladenc a l'ocultar informació i documentació actualitzada fins a poques setmanes d'acabar el termini per presentar al·legacions. Per sort, una vegada més, l'organització i pressió de la gent ha permès salvar aquesta part de territori empordanès. Felicitats a tothom!

Mobilització per aturar una nova carretera a Vilafant

Fotomuntatge del pont en projecte. (Plataforma “No a la variant de Vilafant”)

Aquests darrers mesos d'estiu i tardor s'ha iniciat una campanya liderada per la plataforma local “No a la Variant de Vilafant” i els Amics del Manol amb l'objectiu d'aturar una carretera impulsada novament per la Diputació de Girona. El projecte consisteix a construir una variant a la carretera GIP-5129 entre Vilafant i Borrassà passant per sota els camps de Can Massanet i travessant el Manol amb un pont de 120 metres de longitud, 9,30 metres d'ample i 10 metres d'alçada. També implica uns talusos de 6 metres d'alçada.

Malauradament, una vegada més el Pla de carreteres de la Diputació de Girona impulsa projectes absolutament exagerats i sobredimensionats. En aquest cas la variant provocaria una afectació important al Manol i al seu bosc de ribera així com a un terreny d'alt valor agrícola. Entenem que, a més, el projecte té mancances en el seu procediment i, per tant, s'ha iniciat un procés d'al·legacions i contencions administratiu per aturar-lo. Des de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, hem donat suport al moviment veïnal i el dissabte 11 de desembre passat, ens vam manifestar, juntament amb Unió de Pagesos, un centenar de persones i una tractorada des de Borrassà fins a l'Ajuntament de Vilafant.

foto: Lluís Benejam

Concentració i parlaments davant l'Ajuntament de Vilafant.

La planificació i la moratòria, passos indispensables en la transició energètica

foto: Lluís Benejam

Un moment de la concentració de Capmany (05-09-21)

Durant els darreres mesos, sembla que la transició energètica s'ha començat a canalitzar i s'han anat recollint les demandes que fèiem des d'aquesta entitat al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACAAR). Aquestes demandes s'han plasmat parcialment en l'aprovació per govern del Decret Llei 24/2021, on, entre altres qüestions, s'ha recollit la necessitat de "protegir" els connectors ecològics, potenciar les instal·lacions petites i mitjanes (de fins a 5MW) i plantejar una planificació territorial per determinar com es fa la transició energètica en cada comarca. També s'ha plasmat dins el full de ruta del Govern la redacció de la Llei de transició energètica i la creació d'una empresa pública d'energia, encarregada de promocionar aquells projectes que per les grans empreses i inversors no són atractius, com instal·lacions en mitjaneres, en zones abandonades, etc.

Malgrat aquest pas endavant, aquest nou decret s'ha quedat curt en no determinar una distància mínima de les instal·lacions a les zones habitades i habitatges aïllats, no destinar un pressupost a ajudar a promocionar les instal·lacions d'autoconsum i les comunitats energètiques i no aplicar una moratòria mentre es duu a terme la planificació. Aquest últim factor és essencial per evitar que els projectes que es tramitin fins a l'elaboració de la planificació corresponent destrueixin zones del territori d'alt valor ambiental que a avui dia no estan protegides, com per exemple l'Albera. És per això que seguirem demanant una moratòria fins que no es posi sobre la taula una planificació de les energies renovables a l'Alt Empordà.

Un altre factor digne de ser esmentat és que el Decret Llei aprovat recentment pel Govern ha de ser revalidat dins del Parlament de Catalunya. Aquest debat es durà a terme en uns dies (a data de la redacció d'aquest escrit) i determinarà si es consoliden aquest passos

endavant o tornem a la situació anterior, la que ens ha portat fins a aquesta conflictivitat territorial. Però feta la llei, feta la trampa. L'aprovació del Decret llei 24/2021 per part del Parlament suposa que els grups parlamentaris puguin sol·licitar que el decret es tramiti com a proposta de llei, el que significa que els diferents grups polítics presents al Parlament podran fer esmenes. Això, a priori, no hauria de ser res dolent, atès que democratitza la redacció de com ha de ser la base legal de la transició energètica a Catalunya, la qual s'ha fet fins ara de forma unilateral pel Govern actual i l'anterior. Per desgràcia, les informacions que tenim sobre aquesta qüestió és que Junts per Catalunya i PSC sol·licitaran la tramitació com a proposta de llei per esborrar els avanços fets (massa entrebancs des del seu punt de vista) i liberalitzar, segurament, molt més el decret. Per tant, malgrat semblaria que s'han fet passos endavant, és possible que tornem a la situació anterior i potser pitjor.

foto: Mònica Pepa

Parlaments a la manifestació de Roses (25-09-21)

Respecte a l'actualitat, en els projectes proposats a l'Alt Empordà, hem de lamentar la proposta de dos nous projectes d'onze aerogeneradors cadascun, sumant en total 99MW. Aquests es situen en al llarg del corredor d'infraestructures, als termes municipals d'Agullana, la Jonquera i Capmany. En aquest cas els promou una empresa canaria i, a diferència de la resta de propostes, aquests proposarien que la MAT, que ha de donar sortida a l'energia produïda pels aerogeneradors, fos soterrada fins a la subestació de Santa Llogaia. També hauria evolucionat la proposta dels promotors del parc eòlic marí del golf de Roses, els quals ara parlen de començar el projecte amb només tres aerogeneradors per poder avaluar l'impacte del projecte i la seva capacitat de producció. Aquesta proposta és tramposa, atès que de cap manera es pot avaluar només amb tres aerogeneradors l'impacte que tindrà un projecte de les dimensions que es proposen i la infraestructura d'evacuació, com ja s'ha comentat en diverses reunions amb els promotors, es farà pensant en una instal·lació amb una capacitat de producció d'1GW (1000MW). Per tant, tot i que a priori semblaria que els promotors intenten plantejar un projecte més adaptat a la realitat local, la proposta segueix sent la mateixa, construir un parc eòlic de fins a 65 aerogeneradors i una capacitat de producció d'1GW.

Per últim, dins la postura de la IAEDEN en contra de les grans instal·lacions i la creença que la transició energètica es pot fer a l'Alt Empordà amb instal·lacions més petites i dimensionades a les necessitats comarcals, complint també amb la solidaritat territorial respecte a l'enviament d'energia a la resta del país, hem iniciat amb l'enginyeria energètica SUNO la redacció d'un informe on intentarem demostrar que la transició energètica que proposem des de la IAEDEN és viable i és el camí a seguir des de la comarca. Tenim previst aconseguir els primers resultats cap a mitjans de la primavera del 2022. En paral·lel, hem seguit organitzant i participant en diferents actes de debat i manifestacions a la comarca, com el 5 de setembre passat a Capmany i el 25 de setembre a Roses.

El Fluvià Marina torna a ser un maldecap

DESCUBRE EL NUEVO PUERTO DE LA COSTA BRAVA

PORT NATURA

UN PUERTO PARA LA NÁUTICA POPULAR, A PRECIOS POPULARES
Bienvenidos al Port Natura de Sant Pere Pescador.

Nuestro puerto se caracteriza por estar en un entorno natural. Su perfecta integración en el entorno y el ecosistema natural lo catalogan como un puerto deportivo perfecto para vivir una experiencia única.

PROMOCION DESCUENTOS DEL 40% EN AMARRES AL PRECIO DE MERCADO

PORT NATURA
ILLA DEL FLUVIA
COSTA BRAVA

- Amares de: 5 a 12 metros.
- Actividades Náuticas
- Parking vigilado

Des de finals d'aquest estiu, hi ha hagut moviments en el conegut com a Fluvià Nàutic o Port Natura, a la desembocadura del Fluvià. S'hi han dut a terme obres amb la instal·lació de casetes d'obra i cablejats per fer una mena de control d'accessos a la parcel·la i cobrar entrada per tots aquells cotxes que aparcaven, fins al moment, de forma gratuïta. A aquest fet s'hi suma que, en les últimes setmanes, ha circulat un anunci conforme a la zona s'hi desenvolupa un negoci de lloguer d'amarraments i fins i tot s'ha obert la pàgina web www.port-natura.es, activitat totalment il·legal amb el suport per la sentència del Tribunal Suprem que estipula que allà no s'hi pot desenvolupar cap activitat.

Hem denunciat davant disciplina urbanística de Girona, l'Ajuntament de Sant Pere Pescador i Costes de la Generalitat (competent en la part aquàtica) els fets i per part de l'Ajunta-

ment ja s'estan estudiant accions judicials i denunciar el propietari dels terrenys per publicitat enganyosa en publicitar les instal·lacions com una activitat econòmica que és inviable per les sentències judicials que recauen sobre aquest espai.

Des que el projecte d'urbanització de la desembocadura del Fluvià, on es preveia una urbanització a l'estil d'Empuriabrava, va quedar descartat, el propietari dels terrenys ha intentat en diverses ocasions desenvolupar alguna mena d'activitat a l'únic lloc que es va desenvolupar d'aquest projecte, el Fluvià Nàutic. En totes elles, des de l'IAEDEN, s'han denunciat les irregularitats comeses. Cal donar una solució definitiva a aquest espai i, com va passar el 2005 amb l'enderroc dels edificis construïts en aquesta parcel·la, es dugui a terme l'expropiació dels terrenys i es restitueixin al seu estat natural, només així s'aconseguirà acabar amb aquesta amenaça constant.

Bossa Flora de l'Empordà

Fruit d'una nova col·laboració amb l'artista empordanesa Wäwä (<http://www.la.wawa.net/>), ha creat per a nosaltres la bossa "Flora de l'Empordà".

La bossa està feta amb impressió digital tèxtil sobre un teixit de cotó 100% orgànic.

Les plantes il·lustrades són: tamariu, argelaga, rosella, farigola, espinavessa, freixe, estepa, fonoll, alzina i cap d'ase.

Ja la podeu adquirir a la nostra web (<https://iaeden.cat/botiga/>) o presencialment a la botiga La Balera de Figueres (carrer Pep Ventura, 7).

foto: Ll. P.

CUSTÒDIA AGRÀRIA

Trobada de finques productives

El 20 de novembre passat vam realitzar la trobada anual de pagesos de finques productives amb les quals tenim acords de custòdia agrària. La trobada la va acollir el Celler la Vinyeta, de Mollet de Peralada, una de les més veteranes, que vam poder visitar per conèixer de primera mà la manera com treballen. Després vam obrir un espai de reflexió i debat en què es va parlar dels projectes de futur, del foment de la biodiversitat en l'entorn agrari, problemàtiques emergents relacionades amb la situació macroeconòmica i de la necessitat de fer pinya, pagesos i entitats ecologistes per a la protecció del territori, a través del suport a la pagesia.

foto: Mireia Mena

Prats de dall

Després de l'exitosa matinal de voluntariat del dia 18 de setembre, en què vam realitzar la ressebra del Prat Llarg de Cantallops amb una vintena de voluntaris, la nostra tasca en aquest projecte ha estat més administrativa: fer la memòria d'aquest bienni i justificar-ne l'ajut econòmic rebut per part de la Diputació. Ara tocarà valorar la feina feta i enfocar el projecte per als pròxims anys.

Jornada tècnica de reconversió del porcí a ecològic

El 3 de desembre passat vam realitzar, juntament amb la Xarxa de Conservació de la Natura, una jornada tècnica sobre reconversió a ecològic de granges de porcí. L'activitat va consistir en una visita guiada per Pino Delàs, el pagès responsable de l'explotació, per totes les instal·lacions de la granja Llavora, de Ventalló, amb qui aquest any 2021 hem signat un acord de custòdia agrària. La proposta va despertar molt d'interès, i vam fer ple d'assistència. És ben evident que el sector porcí s'ha de repensar i aquesta iniciativa ajuda a mostrar altres enfocaments productius que no només no degraden l'entorn, sinó que ajuden a conformar el paisatge agrari genuí de la nostra comarca. Com va dir en Pino durant la visita "a aquest país li falten molts més pagesos i li sobren caps de bestiar".

fotos: Llavora

Lot nadalenc de productes de custòdia agrària

Per segon any, després de l'èxit de l'edició anterior, des de Custòdia Agrària hem preparat una nova edició de lots nadalencs conformats per productes dels nostres pagesos "aliats". Els lots s'encarreguen directament per correu electrònic a la IAEDEN i es recullen a La Balera. Potser en el moment de publicar-se el butlletí ja no en queda cap de disponible. En qualsevol cas, sempre podeu localitzar els productors i comprar els seus productes directament. Al mapa de finques que hi ha al blog de custòdia, hi torbareu les dades de contacte.

PILOTES FORA

COP26 = Falsa democràcia; *Apocalypse now...*?

Aquest mes de novembre, s'ha estat celebrant a la ciutat escocesa de Glasgow la Conferència de les Nacions Unides sobre el Clima Cop-26. El que vol dir que les màximes autoritats mundials ja s'han estat reunint fins a vint-i-sis cops sense arribar a cap acord que estipuli les pautes que recomana la comunitat científica per frenar el canvi climàtic.

Doncs sí, aquest cop tampoc ha hagut entesa.

I és que l'acord aconseguit torna a tirar pilotes fora, ja que bàsicament demana als estats que tornin a reunir-se l'any vinent.

Davant tot plegat, hem de recordar que els científics han calculat que tan sols ens restarien una trentena d'anys per frenar el canvi climàtic per sota dels dos graus. En definitiva, tenim temps més o menys fins al 2050 per realitzar a escala planetària una pila de canvis sobre l'actual model energètic i econòmic.

De no fer-ho, augmenta exponencialment el risc que es desencadenin tot un seguit d'efectes retroactius que portarien a les temperatures a elevar-se 4, 5, 6... graus. Cosa que podria condemnar les generacions futures fins i tot a un col·lapse de la civilització.

Mentrestant, les nostres "democràcies" segueixen cedint a les pressions dels lobbies econòmics.

En poques paraules, a aquesta gent que ens governa "democràticament", sembla que no els importa gaire que els futurs historiadors ens acabin referenciant com la generació d'humans més estúpida de la història.

Aquest és el llegat que podríem deixar als nostres fills i als nostres nets.

I així ens recordaran.

Benvinguts al futur.

Xavier Vizcaíno

REFLEXIONS D'EN RAMON

Per a què ha servit la COP26?

La Conferència de les Parts (COP) és la Cimera Anual que realitza la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC) on es reuneixen 196 països. La COP26 de 2021, celebrada a Glasgow, ha finalitzat aquest novembre i alguns diuen que no ha servit per res. No és cert. Ha servit de molt pels interessos de productors i comercialitzadores de combustibles fòssils amb conclusions que els ha afavorit per a la satisfacció dels 503 llobbistes del sector fòssil convidats. La COP té patrocinadors que són els que paguen la festa, però que no són exemple d'emissions netes. Les onze empreses que promocionen la COP26 han causat més contaminació anual per gasos d'efecte d'hivernacle que la produïda en tot el Regne Unit durant el 2020 i ara es pinten de verd per a guanyar més diners. En general, les COP són la gran oportunitat de màrqueting per a aparentar preocupacions ecològiques i ara tot és verd, és el denominat “*greenwashing*”. Amb el patrocini a la COP, les grans empreses (en la llista està també Iberdrola) obtenen accés privilegiat a les informacions i pressionen als representants dels governs perquè prenguin les decisions “adequades”. Una pràctica vergonyosa. A més de conclusions poc serioses, els països no estaran obligats a complir les conclusions de la COP26 perquè no són vinculants, tot això només retarda les possibles solucions a la crisi climàtica, per més inri, ni fixen terminis ni sancions. Els ben pagats tècnics “assessors” de la cimera defensen el **desacoblament** entre les emissions de CO₂ i l'escalfament, és a dir, es pot continuar creixent cremant petroli, carbó i gas sense incrementar l'escalfament atmosfèric, ja que existeixen fórmules que ho impedeixen. Una d'elles és la “*identitat de Yoichi Kaya*” (pel seu creador japonès). És una equació que juga un paper fonamental en els estudis de l'IPCC (Panell Intergovernamental del Canvi Climàtic) amb conceptes com intensitat energètica, intensitat de carboni i població. La identitat s'aplica, però no es deu aplicar prou correctament perquè cada vegada hi ha més CO₂ d'origen humà a l'atmosfera. Fórmules com aquesta permeten als països rics i als lobbies fòssils llençar un relat defensant que el creixement infinit és possible només aplicant mesures

tècniques que evitaran l'escalfament atmosfèric i el canvi climàtic. Així la COP26 pot continuar generant la il·lusió d'un desenvolupament sostenible confiant en la tecnociència verda (Green New Deal) que promet canviar-ho tot mentre fa que tot continuï igual. Com diu Greenpeace sobre la COP26 “amb les conclusions aprovades, l'objectiu d'1,5°C a penes està viu”. Cal considerar que per a posar en marxa aquest conte de fades es necessiten molts diners, per aquest motiu la Unió Europea ha aprovat els fons Next Generation amb milions d'euros a distribuir durant els pròxims tres anys en projectes renovables i no tan renovables on “la part pública assumeix el deute i la part privada rep els beneficis” (ODG). Les grans empreses han presentat els seus projectes per a aquests fons, entre elles les cinc grans energètiques espanyoles que continuaran amb la paella pel mànec. A part de l'escalfament atmosfèric, la veritat és que també estem assistint a la finalització dels combustibles fòssils sense una implantació clara i urgent de les energies renovables. Amb tots aquests problemes tenim un futur incert, principalment els joves i considerant l'esgotament dels combustibles fòssils i l'emergència climàtica, s'acosta un canvi radical. S'ha d'actuar a tots els nivells, individual i col·lectiu, però els autèntics responsables són els governs que han de garantir el futur climàtic. Lamentablement els resultats de la COP26 han estat uns acords intrascendents que han tancat una mica més “la finestra d'oportunitat” que teníem per a escapar de l'emergència climàtica i cal anar amb compte perquè, si es tanca del tot, no hi quedaria, lamentablement, més alternativa que plantejar-se el possible col·lapse i en aquest cas l'alternativa es reduiria a “com col·lapsar millor”. Arribats a aquest punt, crec que per a reconduir la crisi climàtica i l'esgotament dels combustibles fòssils no són necessàries més conferències COP, sinó apostar per un decreixement asimètric democràtic (a ampliar en una altra reflexió). A risc de perdre alguns amics, només puc dir per a finalitzar una coneguda frase: “El creixement, realment, és el problema i no la solució”. És un posicionament que està fora del pensament de les COP, però que té cada vegada més adeptes.

Ramon Caralt Elias

BRAU EDICIONS

www.brauedicions.com

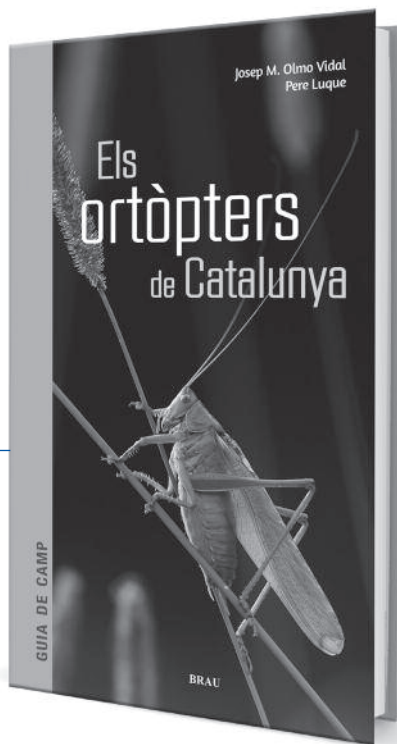

col·lecció
MALUQUER

En reconeixement als germans Salvador, Joaquim i Josep Maluquer Nicolau, naturalistes, precursors dels estudis de camp a Catalunya i divulgadors del coneixement científic.

Els ortòpters de Catalunya

volum 6

Josep M. Olmo Vidal
Pere Luque

*Grills, saltamartins, someretes, llagostes...
Tot el que cal saber sobre els ortòpters de casa nostra.*

volum 1

**Els heteròpters
de Catalunya**

volum 4

**Herbes i flors de camps
i vores de camins**

volum 5

**Macroinvertebrats
fluvials de Catalunya**